

Oostendse prentkaart 100 jaar!

Een paar keer heeft men mij al gevraagd hoeveel stukjes „Over de tijd van toen” al verschenen zijn in „De Zeewacht”. Na wat zoekwerk blijkt dat de bijdrage van vandaag precies de 150ste is. Daarbij zijn evenwel de bijzondere nummers van „De Zeewacht” en „De Streekkrant” niet meegerekend. Om dit 150ste stukje te „vieren” wilde ik dan ook een bijzonder aspect van de Oostendse prentkaarten aanhalen: de Oostendse prentkaart bestaat dit jaar immers 100 jaar!

Dit kan ik staven door de poststempels uit die tijd. Er zijn mensen die beweren poststempels van nóg vroeger gezien te hebben, bijvoorbeeld uit 1890 of 1891, doch persoonlijk kreeg ik die nog nooit te zien. Ooit beweerde iemand in het bezit te zijn van een postafstempeling op een postzegel van Leopold I van het jaar 1836... Maar in dat jaar bestonden nog geen postzegels!

In de meeste boeken over de geschiedenis van de Belgische prentkaarten wordt steeds het jaar 1894 aangehaald, vooral omwille van de toen uitgegeven bijzonder kaarten van de tentoonstelling in Antwerpen.

Echte kunstwerkjes

De meeste kaarten van Oostende van het einde van de 19de eeuw waren litho-kaarten. Ze werden prachtig gedrukt en bijna altijd in Duitsland uitgegeven. Men kan niet zeggen dat het algemene kaarten waren maar de afbeeldingen die erop te zien zijn, betroffen wel Oostende.

Het spreekt voor zich dat dergelijke kaarten enkel door de elite en de bourgeoisie konden aangekocht worden. Ze werden door de geadresseerde mooi bewaard. Als er heel wat kaarten verloren zijn gegaan, komt dit door de oorlogen, branden, overstromingen of door gebrek aan kennis van een latere erfgenamen. Daarom zijn deze eerste kaarten nu toch erg zeldzaam.

Op de postkaarten is er steeds een onbedrukt gedeelte naast de illustratie: de achterzijde (de adreskant) van de kaart mocht toen enkel voor het adres dienen, de plaats voor een mededeling was de zijde van de illustratie.

Pas vanaf 1906 mocht de adreszijde van de Dienst der Posterijen in twee worden gedeeld, zodat de illustratie de volle voorzijde mocht innemen.

Eén der oudste litho-kaarten van Oostende, gedrukt in Frankfurt (circa 1896).

Een nieuwjaarskaart met het museum Stracké, verzonden door de hotelier Aug. Stracké in 1913 (80 jaar geleden).

30.000 keer Oostende

De postkaart, de huidige gele briefkaart die enkel in de postkantoren te koop is, dateert van een twintigtal jaren eerder.

Maar spreken hier enkel over privé-uitgaven, die sindsdien met miljoenen de wereld rondgestuurd werden.

Dikwijls vragen mensen zich af hoeveel kaarten van Oostende er wel zouden bestaan. Dit is moeilijk te schatten, want iedereen

kan kaarten uitgeven: winkels, hotels, scholen, klinieken, homes, verenigingen, musea, enz... Persoonlijk schat ik - met alle voorzichtigheid - dat er in die 100 jaar een 25.000 à 30.000 verschillende prentkaarten over Oostende zijn uitgegeven. Daarbij moet men er rekening mee houden dat sommige kaarten een zeer kleine oplage hadden.

Verzamelaars kijken ook ieder jaar in de krantenwinkels om te

zien of er geen nieuwe Oostendse kaarten gedrukt werden, want er verschijnen er nog ieder jaar, die op hun beurt na een aantal jaren tot de kleine geschiedenis zullen behoren.

Beste wensen aan mijn lezers voor 1993 en hopelijk nog veel kijkgenot in het nieuwe jaar.